

Zřícenina hradu Lichnice

Hrad Lichnici, původním jménem Lichtenburk, dal asi okolo roku 1250 postavit Smil ze Žitavy, příslušník panského rodu Ronovců. Hrad je v písemných pramenech poprvé zmiňován v roce 1251 jako součást Smilova predikátu, což znamená, že tehdy už určitě stál; je proto právem považován za jeden z nejstarších šlechtických hradů. Starší literatura dokonce předpokládala, že mu předcházelo hradiště, jeho existence však nebyla potvrzena žádným archeologickým nálezem. Někteří odborníci, konkrétně náš přední kastellolog T. Durdík, se domnívají, že Lichtenburk byl původně královským hradem, jenž měl vzniknout někdy ve třicátých letech 13. století a jehož stavebníkem byl král Václav I. Durdík vychází z nadstandardně rozsáhlého hradního areálu a předpokládané existence trojice hradního věží ve všech nárožích trojúhelníkové dispozice, což údajně jsou charakteristické znaky zeměpanských založení druhé třetiny 13. století. Podle této hypotézy Lichtenburkové na něm měli působit coby královští purkrabí, aby jej posléze zcizili či získali jako královskou výsluhu. Například jako odměnu za účast při potlačení vzpoury královice Přemysla proti králi Václavu I. v letech 1248-1249. Nicméně jakékoli pramenné důkazy pro tuto hypotézu chybějí, existence tří nárožních věží (na severozápadním nároží se měl podle Durdíka dokonce vykytovat rozměrný čtyřhranný donjon, po němž se však nedochovala žádná stopa) je nejistá a také Durdíkovy typologické důkazy možno zcela obrátit: největší aristokratičtí magnáti, mezi něž Smil z Lichtenburka bezpochyby náležel, mohli tehdy napodobovat svého krále i ve stavbě rozsáhlých hradních dispozic, což také zhusta činili; kromě Lichnice lze uvést jako příklad Jindřichův Hradec pánů z Hradce či Osek Boreše z Rýzmburka, které vznikly přibližně ve stejné době...

A tak nezbyvá než konstatovat, že zakladateli, stavebníky a také prvními vlastníky našeho hradu přece jen byli páni z Lichtenburka, jejichž znak černých zkřížených ostrví ve zlatém poli i s klenotem červeného kapra je novodobě proveden v kameni a osazen do průjezdu hradní brány. Lichtenburkové, kteří vzešli ze severočeského šlechtického rodu Ronovců (jejich příbuznými nesoucími stejný nebo velmi podobný erb byli páni z Lipé, páni z Dubé, páni z Pirkenštejna, páni z Klinštejna a také páni z Ronova), často zasahovali do dějin přemyslovského státu. V prvních řadách české nobility se objevili na sklonku 12. století, kdy dědeček Smila z Lichtenburka rovněž Smil (Dalimil jej obdařil přídomkem Světlický) se stal oblíbencem krále Přemysla Otakara I. a dotáhl to až na kladského purkrabího. Jeho synové Častolov a Smil patřili zase k milcům krále Václava (mladší Jindřich byl pravděpodobně jeho generačním vrstevníkem a snad přítelem z mládí) a získali zastáváním kastelánského úřadu

v Budyšině k původním majetkům v dolním Poohří (později, někdy v poslední čtvrti 13. století, zde Lichtenburkové vztyčili hrad Klapý, dnešní Házmburk) také rozsáhlé výsluhy na Žitavsku, Českolipsku, Dubsku a také v pozdějším Hohnštejnsku (v Sasku), které je zařadily do skupiny nejbohatších magnátských rodů (spolu s Vítkovci, Markvartici, Hrabišici, pány ze Strakonic, Benešovici a několika dalšími). Smilův otec Jindřich Žitavský (+ 1254) se kolem roku 1250 majetkově oddělil od bratra a jeho potomků nově získanými a také vyženěnými výsluhami na Českomoravské vrchovině a v horním Posázaví. Spolu se svými dvěma syny se sem přestěhoval, aby zde vybudoval rychle rostoucí dominium, jehož hospodářskou prosperitu nesmírně posílilo nálezy stříbrných ložisek v okolí Německého Brodu, který se stal hlavním městským střediskem lichtenburských statků. Aktivní účastí na horním podnikání a výnosy ze stříbrných dolů se Smil z Lichtenburka stal nejbohatším feudálem své doby.

Hlavním rodovým sídlem se stal nově postavený hrad v Železných horách, tyčící se nad východní částí úrodné čáslavské nížiny na dominantní poloze uprostřed táhlého hřebene Železných hor. Byl pojmenován tehdy módním německým názvem Lichtenburk, což odpovídá českému názvu Světlice, což bylo patrně původní pojmenování hradního vrchu. Ze jména Lichtenburk se potom v českém prostředí postupně vyvinul dnešní název Lichnice. Hrad měl (a dodnes má) trojúhelníkovou dispozici o stranách 120 x 80 x 110 metrů se základnou o délce 110 metrů obrácenou k východu, kde byl také hrad nejméně bráněn přírodními překážkami, takže byl na této straně vybudován mohutný příkyp s valem obkružující hrad i na sráznější jihozápadní straně. Na zbývající severní straně byla Lichnice oddělena od dalšího pokračování hřebene Železných hor hlubokou Lovětínskou roklí, k níž se váže romantická pověst o hrdé a krásné dceři hradního pána Mileně. Areál hradu byl opevněn kamennou hradbou zesílenou na východní a jihozápadní straně parkánem, příkopem a valem. Vstup do hradu byl ve východní hradbě a chránila ho zde mohutná okrouhlá věž o průměru téměř 12 metrů, která měla kromě hlavní obranné funkce měla funkci obytnou. Dnes se z ní dochovalo pouze neúplné torzo, jakýsi střep, nadto znehodnocený ve třicátých letech zřízením turistické vyhlídky. Obytným účelům však především sloužil palác v jihovýchodním rohu půdorysného trojúhelníku naproti hlavní věži. Palác chránila hlavně hradební zeď, místy 7 metrů silná, k níž byl přistavěn. Od nádvoří byl palác oddělen ještě příkopem, v němž byla též hradní studna. Vzhledem k pozdějším zásahům do této části hradu nelze již přesnou podobu paláce rekonstruovat. Z původní stavby Lichtenburka, který byl dokončen před rokem 1251, kdy Smil poprvé použil přídomku z Lichtenburka, se zachovaly jen části hradební zdi a části

obvodového zdiva věže a paláce. Raně gotickou podobu hradu dokládají též architektonické prvky nalezené při úpravách.

Smil z Lichtenburka patřil k předním představitelům české šlechty poloviny 13. století. Po otci a strýci zdědil přízeň stárnoucího krále Václava I., v letech 1249-1251 zastával úřad nejvyššího purkrabího pražského, ale svůj vliv si uchoval i na dvoře „krále železného a zlatého“ Přemysla Otakara II., po jehož boku se účastnil války s Bavorskem, památného tažení do Prus a roku 1260 vítězné bitvy u Kressenbrunu. Vykonával pro něj i různá diplomatická posláná (viz erbovní pověst zprostředkovaná Dalimilem o jeho vítězném turnajovém klání v Německu, za které mu byl polepšen erb) a jako svědek vystupoval na jednom z prvních míst v řadě Přemyslových listin. Na svém rozlehlém dominiu rozprostírajícím se od Železných hor až k českomoravskému pomezí u Jihlavy prováděl on a jeho synové rozsáhlou kolonizační činnost, jejímž výsledkem byl vznik množství vesnic a řady městeček (Chotěboř, Krucemburk, České Bělá, Štoky, Příbram, Uhelná Příbram, Ronov nad Doubravou) a hradů (kromě Lichnice Žleby, Ronovec alias Žumberk, Smrdov, Lipnice), v podstatě již tehdy byla stanovená síť osídlení, jež se zachovala prakticky až do dnešních dnů. O hornické kolonizaci, jejímž centrem byl Německý (dnešní Havlíčkův) Brod, již byla řeč, nutno zde dodat, že německobrodské stříbrné doly byly spolu s jihlavským až do otevření pohádkových ložisek v Kutné Hoře v českém království nejbohatší a tudíž výnosnější, což Lichtenburkům způsobilo na konci vlády Přemysla Otakara II. nepříjemné konflikty s tímto autokratickým monarchou. Za zmínku ještě stojí, že Smil z Lichtenburka, označovaný „jako nekorunovaný vládce Českomoravské vrchoviny“ (Zdeněk Kalista), vytvořil na Lichnici podle pražského vzoru jakási malý dvůr s dvorskými hodnostář (purkrabí, číšník, prokurátor, kaplani), jako první z českých šlechticů disponoval vlastní kanceláří, v níž vydal řadu listin i dalších písemností, a byl též mužem s bohatým duchovním životem, navenek se projevujícím podporou mnoha církevních ústavů (například cisterciáckých konventů v Pohledu a ve Žďáru). Po jeho smrti v roce 1269 převzali jeho rozsáhlé statky synové Hynek, Smil, Oldřich a Rajmund, kteří je zpočátku vlastnili společně a rozdělili se až někdy v devadesátých letech 13. století. Lichnice připadla spolu s Chotěboří, Uhelnou Příbramí a nově vysazeným Ronovem nad Doubravou Oldřichovi z Lichtenburka, který významně zasahoval do sporů o český trůn po vymření Přemyslovců a zemřel před rokem 1316. Jeho syn Jindřich se dostal do finančních potíží a protože neměl prostředky na udržování rozsáhlého hradu postoupil ho někdy na počátku třicátých let 14. století králi Janovi Lucemburskému. Jednalo se pravděpodobně o výměnu, protože Jindřicha a jeho syny nacházíme v držení Litic, Chocně a Chvojna ve východních Čechách, jež byly původně zeměpanskými statky.

Lichnice se tak stala královským hradem, který byl spravován purkrabími. Prvním zde byl nejvyšší písař Štěpán z Tetína, který hrad záhy získal do zástavy. Z ní ji vykoupil v roce 1333 Karel IV., který v této době spravoval Čechy za svého otce Jana Lucemburského. Ale brzy byla Lichnice opět zastavena, tentokrátě pánům z Lipé. Karel IV. ji vyplatil až po svém nástupu na trůn a v roce 1350 zařadil Lichnici mezi královské hrady, které neměly být nikdy zcizeny ani zastavověny (*Majestas Carollina*). V roce 1370 se zde Karel IV. dokonce nějaký čas zdržoval. Ale již za Václava IV. se hrad dostal opět do cizí zástavy, když ho získal po roce 1394 Štěpán z Opočna, jeden z králových milců, kterého v roce 1397 zavraždil na Karlštejně opavsko-ratibořský kníže Hanuš. Na počátku 15. století byly dokonce z Lichnice podnikány loupeživé nájezdy, které organizoval rytíř Ješek z Trojovic. Po roce 1410 Václav IV. znovu Lichnici vykoupil a na hrad byl dosazen královský purkrabí Oneš z Mělkovic, připomínaný v letech 1414-1418. Později získala Lichnici jako vdovské věno manželka Václava IV. královna Žofie. Jejím purkrabím zde byl Petr z Chlumu, který královské posádce na hradě velel až do počátku husitských válek. Protože zdejší posádka stála na straně tehdy zákonitého krále Zikmunda, byl hrad v dubnu 1421 obležen vojskem pražského městského svazu, které v té době triumfálně likvidovalo Zikmundovy pozice ve východních Čechách, bez boje se tehdy vzdala také lichnická posádka. Pražané potom Lichnici darovali jakožto výraz díků za zásluhy Hynku Krušinovi z Lichtenburka, potomku původních majitelů hradu, jenž se na počátku husitského hnutí přidal k revoluci, založil ve východních Čechách orebské bratrstvo a patřil k nejvýznamnějším husitským vojevůdcům (velel například spojenému husitskému vojsku ve vítězné bitvě u Vyšehradu 1. listopadu 1420), aby ale později (1426) jako mnoho českých šlechticů husitský tábor opustil. Protože jeho vlastní statky (Kumburk, Hostinné, Miletín) se nacházely v Podkrkonoší, postoupil již v roce 1422 Lichnici Janovi Městeckému z Opočna, který rovněž odpadl od husitské revoluce a stal se stoupencem Zikmundovým. Lichnická posádka vedená Petrem Liškou začala proto přepadat a terorizovat stoupence kalichu na celém Čáslavsku, což bylo v červenci 1428 důvodem, aby se východočeští Sirotcí rozhodli pod vedením hejtmana Janka z Kralovic a kněze Prokúpa hrad dobýt. Vzhledem k velmi dobrému fortifikačnímu zajištění hradu (předpokládá se, že právě tehdy bylo jižní nároží hradu zesíleno o sedmimetrový štít) a jeho početné posádce (300 mužů) však neměli naději na rychlý úspěch, a přistoupili proto raději k dlouhodobému obléhání, které trvalo skoro půldruhého roku. Obléhatelé tehdy vybudovali ucelený fortifikační systém, kterým ze všech stran, zejména však na východní a jižní straně izolovali hrad neprodyšně od okolí. Proti hradnímu příkopu byly vyhloubeny dva příkopy, na druhé straně, zvnějšku se obléhatelé chránili vybudováním pěti bašt, pravděpodobně

spojených ploty. Jádro ležení obláhatelů se samostatným opevněním se nacházelo na návrší jihozápadně od hradu, dnes nazývaném Štěpnice. Z opevnění, která obláhatelé vybudovali, se však zachovaly jen skromné zbytky. Obláhání skončilo teprve v listopadu 1429, kdy Jan Městecký hrad Sirotkům vydal a slíbil, že přejde na jejich stranu. Posádka mohla hrad volně opustit a jeho správa byla svěřena hejtmanovi Janu Hertvíkovi z Rušínova, který si nakonec hrad ponechal jako osobní kořist a připomíná se na něm ještě v roce 1455. V roce 1437 sice král Zikmund hrad Lichnici s městem Chotěboří, městečkem Ronovem a šesti vesnicemi postoupil jako věno své manželce Barboře, ale ta se panství nikdy neujala, neboť nemohla hrad Janu Hertvíkovi vyplatit ze zástavy.

Po roce 1458 vyplatil hrad ze zástavy král Jiří z Poděbrad. Lichnická posádka potom sehrála důležitou úlohu při operacích souvisejících s odražením Matyáše Korvína v únoru 1469, které skončily obklíčením uherského vojska u nedalekého Vilémova a následným příměřím. V roce 1470 se však Lichnice lstí zmocnil odpůrce Jiřího z Poděbrad Vít ze Rzávého, kterého odtud vyhnala až v roce 1473 zemská hotovost pod vedením Jana Jence z Janovic. Hrad se pak stal věnným zbožím vdovy po Jiřím z Poděbrad Johanky z Rožmitálu a po její smrti v roce 1475 připadl nejmladším synovi Jiřího z Poděbrad Hynkovi Minsterberskému a bratrovi Johanky z Rožmitálu Lvovi z Rožmitálu. Oba dědicové se v roce 1476 o majetek rozdělili, přičemž Lichnice připadla rozvernému, nezodpovědnému a rozmařilému básníku a milovníku Hynkovi, ale ten tížen množstvím dluhů ji však záhy zastavil Vilému Tetouroví z Tetova, původem z Moravy, jenž byl hejtmanem Matyáše Korvína. Teprve v roce 1490 od něho vykoupil lichnické panství král Vladislav II. Jagellonský, aby ho vzápětí odevzdal do dědičného držení svému stoupenci Mikulášovi mladšímu Trčkoví z Lípy (+ 1516).

Trčkové z Lípy (trojdílný erb, nahoře černý, uprostřed stříbrný, dole červený), kteří v 16. století patřili mezi nejbohatší české šlechtické rody, byli čítankovým případem arivistické šlechty, jež se ze skrovných počátků - původně byli drobný zemanský rod z Hradecka - povznesli díky aktivní účasti na vojenských akcích husitských polních vojsk, posléze majetkovými spekulacemi a nakonec intenzivním režijním hospodařením na vlastních velkostatecích vypracovali mezi aristokratickou elitu království. Také pro Lichnici znamenala doba trčkovské vlády povznesení a další rozvoj hradu. Nejprve došlo k opravě poškozené hradby v severozápadním nároží, kde byla současně vybudována nová pozdně gotická obytná budova. Na dobu této stavby ukazují zbytky sedlových portálů objevené v jejím suterénu při opravách v roce 1933. Někdy na samém počátku 16. století došlo k přestavbě původního raně gotického hradního paláce a k severní a západní hradbě byly

přistavěny další obytné budovy, které jsou dnes připomínány jen nepatrnými zbytky základových zdí. Těmito úpravami obytných prostor se strohý gotický hrad změnil v pohodlné sídlo. Při úpravách byla velká pozornost věnována také zlepšení fortifikačního systému. Před vstupní bránu byl předsunut sedmihranný barbakán, zesílena vstupní hradní brána, nově byly upraveny a zesíleny parkány. Tehdy také vzniklo východně od hradu městečko Podhradí, připomínané poprvé v roce 1539. Podhradí bylo opatřeno samostatným opevněním skládajícím se z příkopů a valů, dnes jen zčásti zachovaných, jež navazovalo na opevnění hradu na jeho nejslabší východní straně.

Mikuláš mladší Trčka (+ 1516), jenž vešel do dějin nejen jako výborný hospodář, ale také zalděním nevěrné manželky Kateřiny ze Šelumberka, zůstal bezdětný, a proto poslední vůlí z roku 1510 odkázal část svých statků, mezi něž patřila i naše Lichnice, Johance, rozené z Březovic, vdově po jeho strýci Mikuláši starším Trčkovi. Ta pak odkázala (1516) veškerý majetek synům Zdeňkovi, Janovi, Jindřichovi, Vilémovi a Mikulášovi Trčkům z Lípy. Když se po roce 1533 o rodové majetky dělili, připadla Lichnice a nejstaršímu Zdeňku Trčkovi na Vlašimi a Opočně (+ 1543), ale ten ji již o rok později postoupil synovci Janu staršímu Trčkovi seděním na Lipnici a Vlašimi (+ 1540). Od něho získal v roce 1539 lichnické panství, skládající se tehdy z hradu, městeček Ronova a Podhradí a 28 vesnic, jeho bratranec a vlastník Opočna Jan mladší Trčka (+ 1549). Po jeho smrti připadly statky dalšímu bratranci Vilému Trčkovi na Veliši (+ 1569), který byl v roce 1555 nucen pro značné dluhy rozprodat část rodových panství. Lichnici spolu se sousedními hrady Ohebem a Vildštejnem koupili poručníci bratrů Albrechta a Václava Robmháповých, sirotků po Zikmundovi Robmháповi ze Suché na Pacově (+ 1551).

Robmháповé ze Suché, erbu tří krkavčích hlav posazených na šikmém zlatém pruhu v modrém poli, byli původem jihočeský vladýcký rod, kde se prvně vzpomínají koncem 14. století v okolí Hluboké, kde pak v poklidu seděli až do počátku 16. století, kdy se vyšvihli působením v úřadech, zbohatli a přesídlili do východních Čech, kde jim postupně patřily mj. Rataje, Pacov, Kopidlno a Bohdaneč. Oba bratři dosáhli plnoletosti v roce 1557 a zpočátku vlastnili panství společně, ale již v roce 1564 se rozdělili tak, že vlastní lichnické panství zahrnující hrad, dvě městečka (Ronov a Podhradí), jeden dvůr a devět vsí připadlo staršímu Albrechtovi, zatímco mladší Václav dostal sousední Oheb a Vildštejn. Za Albrechtova panování začal rychlý úpadek hradu, neboť si zřídil pohodlnější sídlo v místech dnešního třemošnického zámku, kde se často zdržoval. Albrecht Robmháp zemřel v roce 1592 a jeho čtyři synové si ihned zděděný majetek rozdělili, hrad tehdy připadl Zikmundu Robmháповi. Za jeho vlády se přihodila událost pro další dějiny lichnického hradu osudová, když totiž

v roce 1610 na něm vypukl požár a celý jej strávil, Zikmund starodávné sídlo již neobnovil a trvale se usadil v Třemošnici. Podle nového sídla se panství začalo nazývat třemošnickým.

Zikmund byl podobně jako všichni Robmháповé protestanty a v letech 1618-1620 se zúčastnil, byť nijak zvlášť aktivně, stavovského povstání. V roce 1623 byl za to potrestán tím, že jeho svobodný alod byl změněn v manství. Zemřel v roce 1624 a v roce 1626 převzali panství jako císařské léno jeho synové Arnošt a Ferdinand, zatímco třetí z nich Karel se kvůli víře vystěhoval a stal se v Nizozemí generál-leitnantem tamních Spojených provincií (+ 1673); tehdy panství zahrnovalo pustý hrad Lichnici, městečko Podhradí, ves Třemošnici s panským sídlem a dalších sedm vsí. V roce 1636 umístil císař Ferdinand III. nahoru na opuštěný hrad císařskou posádku, aby chránila okolí proti nepřátelským vpádům; při této příležitosti byla Lichnice částečně opravena, což se týkalo zejména hradeb a vnějšího opevnění. Současně odškodnil Ferdinanda Robmhápa, tehdejšího držitele léna, propuštěním z lenního poměru a později také povýšením do panského stavu (1644). V roce 1646 se sice švédskému jízdnímu oddílu, pustošícímu z Jihlavy celé okolí, podařilo úskokem vylákat velitele lichnické posádky a zajmout ho, ale samotného hradu se nezmocnili. Po skončení třicetileté války, když Ferdinand III. vydal na sklonku padesátých let 17. století nařízení zbořit přebytečné hrady, které by se mohly stát opěrnými body nepřítele, Ferdinand Robmháp (+ 1659) ho bez protestů uposlechl a nechal opevnění Lichnice strhnout a pobořit. Tehdy asi bylo zničeno i to, co se zachovalo po požáru v roce 1610. Na hradě pak Robmháповé udržovali ještě nějaký čas jen několik místností, které sloužily různým hospodářským potřebám, například v popisu panství z roku 1700 se mluví o „zámku neb hradu Lychtenburgu, kterýž mimo třech pokojův a sklepův podzemních větším dílem pustý jest“. Vláda Robmhápů skončila na Lichnici v roce 1747, kdy Jan Antonín Robmháp ze Suché (+ 1755) prodal třemošnické panství Janu Václavu hraběti z Millesimo-Caretto na Měšicích z rodu původně italského, jenž se v Čechách usadil díky pobělohorským konfiskacím.

Úpadek a chátrání hradu pokračovaly v průběhu 18. a 19. století zrychlujícím tempem, kdy se zřícenina stala vydatným zdrojem stavebního materiálu pro okolní selské obyvatelstvo, takže z kdysi rozlehlého a výstavného hradu zůstalo dochováno jen nepatrné torzo. Nejdéle se uchovala vstupní brána, která byla vážně poškozena teprve v roce 1850. Tehdy byly zřícenina stejně jako celé třemošnické panství už půlstoletí majetkem nadace pro zchudlé šlechtice, která byla zřízena po vymření millesimovského rodu v roce 1801.

Na počátku 20. století byly podniknuty první kroky k záchraně zbytků hradu. V roce 1907 byla opravena a před úplným zřícením zachráněna vstupní brána. Do zdiva brány byly zazděny i některé zlomky architektonických prvků, které se tehdy na hradě našly. Rozsáhlejší

záchranné práce však začaly až po roce 1933, kdy hrad po první pozemkové reformě přešel z majetku millesimovské nadace do vlastnictví Klubu československých turistů. V průběhu více než jednoho desetiletí byly zde odkrývány základy hradních budov a zároveň konzervováno rozrušené zdivo. Velká pozornost byla věnována záchraně vstupní brány a zbytků hradní věže. Tyto práce, jež sice zabránily naprostí zkáze hradního areálu, byly bohužel prováděny neodborně a bez jakékoliv dokumentace, což silně znehodnotilo výpovědní hodnotu zachráněných a konzervovaných zbytků hradu. Také díky této skutečnosti představuje dnes hradní zřícenina velmi úrodnou půdu pro mnohé záhady a také nedoložené, ale i těžko vyvratitelné hypotézy, o čemž svědčí také dlouhá a téměř nekončící polemika mezi Tomášem Durdíkem na jedné a archeology Janem Frolíkem a Jiřím Siglem na straně druhé o tom, zda jihovýchodní nároží s palácem obsahovalo věž s břitem či bylo pouze dodatečně zesíleno. Vysvětlení celé záhady, ale i mnoha dalších problémů v dataci hradu a lokalizaci jeho jednotlivých částí (mnoho zde zůstává dodnes nevysvětleno) by snad mohl přinést až důkladný a celoplošný archeologický průzkum, na který však, bohužel, při dnešním stavu nejsou prostředky.

V současné době probíhají stavební práce v různých částech hradu a soustřeďují se na konzervaci zdiva. Peněžní prostředky poskytuje Městský úřad Třemošnice, jenž je majitel zříceniny, a také různé dotace z Pardubického kraje, či sponzorské dary firmy Holcim Česko a.s. Prachovice.

V blízkosti hradu poutá pozornost návštěvníků památný strom Žižkův dub, jeho stáří se odhaduje na 750-800 let. Na hradě průvodkyně vypráví i pověst o kruté a pyšné panně Miladě, jediné dceři lichnického hradního pána, která nutila uchazeče o svou ruku předvádět své jezdecké umění. Nešťastníci se měli třikrát otočit na koni na úzkém skalnatém výběžku nad Lovětínskou roklí a následkem nevyhnutelného pádu do hlubiny bédně zhynout.. Až tajemný rytíř, jak se později ukázalo bratr jedné z obětí, dokázal za pomoci diamantových podkov nesplnitelné zadání splnit, načež necitelnou krásku, která přihlížela na jeho exhibici z hradního balkonu a zahořela k neznámému mladíkovi milostným vzplanutím, přesně mířenou střelou z kuše zabil.